

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

زن و سیاست

(شهادت، قضاوت، افتاء، سیاست)

متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

انتشارات صدر

مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸.
زن و مسائل قضایی و سیاسی / مرتضی مطهری.—تهران: صدرا
۱۲۴ ص.
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
چاپ اول: ۱۳۹۱، ۱۸/۰۰۰ ریال ۷ - ۸۱ - ۷۲۹۹ - ۹۶۴ - ISBN 978-964-7299-81-7
کتابخانه ملی ایران
حل تکه‌داری:

زن و مسائل قضایی و سیاسی

اثر: متفکر شهید استاد مرتضی مطهری
چاپ اول: اردیبهشت ۱۳۹۱ مطابق جمادی الثاني ۱۴۳۲

تعداد: ۵۰۰ نسخه

بها: ۱۸۰۰ ریال

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۳۹۰)، تلفن: ۰۲۱۱۹۷۹۶-۰۲۱۱۹۷۹۵
ناشر: انتشارات صدرا (با کسب اجازه از شورای نظارت بر نشر اثار استاد شهید)
کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

- تهران: شعبه ۱: خیابان ناصر خسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود، تلفن: ۰۲۱۱۹۷۹۵، دورنگار: ۲۲۱۱۹۷۹۶
- شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خیابانهای داشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۴ - تلفن: ۰۲۱۰۸۶، دورنگار: ۶۶۹۶۱۶۴۵
- شعبه ۳: خیابان پاسداران - خیابان گل نبی - خیابان ناطق نوری (زمرا) - بوستان کتاب - تلفن و دورنگار: ۰۲۸۵۲۴۸۹
- قسم: خیابان ارم، تلفن: ۰۲۱۱۵۲۲، دورنگار: ۷۷۴۷۳۱۴

ISBN: 978-964-7299-81-7

شابک: ۷ - ۸۱ - ۷۲۹۹ - ۹۶۴ - ۰۷۸ - ۹۷۸

فهرست مطالب

صفحه

۷ ..... مقدمه

بخش اول: زن و شهادت

شهادت زن.....	.....
چرا دو زن به جای یک مرد؟.....	۱۰
فرضیه اول: نقص عقل زن	۱۲
فرضیه دوم: تقاو و عدالت زن نصف مرد است	۱۳
فرضیه سوم: به حفظ و ضبط ارتباط دارد.....	۱۵
یک احتمال	۱۶
مواردی که شهادت زن قبول نیست	۱۷
مواردی که شهادت زن و مرد با هم قبول است	۱۹
مواردی که شهادت زن به تنهایی کافی است	۲۰
علت این تفاوت.....	۲۱
یک روایت	۲۶
بررسی جمله نهج البلاغه	۲۹
آیا عقل زن از عقل مرد کمتر است؟.....	۳۰
استعداد ابتکار و ابداع در زن و مرد	۳۱
زن خادم نوع است.....	۳۲
سخن امیر المؤمنین علیه السلام	۳۳

بخش دوم: زن و قضاوت و افتاء

۳۷	زن و قضاوت.....
۳۸	دو حدیث صحیح مورد استناد.....
۳۹	الغای خصوصیت.....
۴۰	یک روایت مرسله.....
۴۱	روایت منقول از شیخ صدوق.....
۴۲	دورایت دیگر.....
۴۳	زن و افتاء.....
۴۵	تفاوت‌های باب افتاء و باب قضاء از نظر دخالت زن.....
۴۶	پرسش و پاسخ.....

بخش سوم: زن و سیاست

۴۹	زن و کار خارج خانه.....
۵۰	کار اجتماعی.....
۵۰	کار دولتی.....
۵۱	زن و ولایت خاصه.....
۵۲	زن و ولایت عامه.....
۵۴	زن و سیاست در دنیای امروز.....
۵۶	دو عامل توانستن و خواستن.....
۵۸	دلایل موافقین دخالت زن در سیاست:.....
۵۸	۱. بیعت زنان با پیامبر ﷺ.....
۵۹	۲. بیعت با علیؑ.....
۶۱	۳. داستان ملکه سا.....
۶۴	دو دلیل دیگر.....
۶۵	پرسش و پاسخ.....
□	
۷۵	حکم اقتضائی و حکم انشائی.....
۷۶	دلایل منع شرعی: .....

دليل اول: آيه سوره نساء ۷۶	
دليل دوم: سيره ۷۷	
مثال به ريش تراشي ۷۸	
دليل سوم: حدیث منسرب به پیامبر ﷺ ۷۹	
دليل چهارم: آيه سوره احزاب ۸۲	
دليل پنجم: حدیث امام باقر علیه السلام ۸۵	
دو حدیث دیگر ۸۶	
استدلال به جمله‌ای از نهج البلاغه ۸۷	
ماهیت رأى دادن ۸۹	
پرسش و پاسخ ۹۳	
□	
دو نظریه درباره ماهیت رأى دادن ۹۷	
۱. وکالت ۹۷	
۲. تفویض حق حکومت ۱۰۰	
نظر مختار ۱۰۲	
مستله استلزم ۱۰۲	
تفکیک «سیاست» از «حکومت» ۱۰۴	
□	
چند پرسش و پاسخ ۱۰۵	
۱. درباره تعدد زوجات ۱۰۵	
۲. درباره طلاق ۱۰۸	
۳. درباره سرپرستی کودکان طلاق ۱۱۰	
۴. درباره غیبت شوهر ۱۱۴	
۵. درباره به کار بردن حیله در ازدواج ۱۱۶	

مقدمه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

کتاب حاضر تنظیم سده پنج جلسه بحث و انتقاد انجمن اسلامی پزشکان تحت عنوان «زن و مسائل قضایی و سیاسی» است که در اوایل سال ۱۳۴۵ و اوایل سال ۱۳۴۶ هجری شمسی توسط استاد شهید آیت‌الله مطهری ایراد شده است. در این کتاب درباره زن و چهار مسئله شهادت، قضاوت، افتاء و سیاست بحث شده و به سذالاتی که معمولاً در این موضوعات مطرح است پاسخ داده شده است.

مباحث این کتاب همچون سایر آثار آن اسلام شناس شهید از بیانی روشن و روان و محتوایی مستقیم و غنی برخوردار است و تا حدی بُعد فقهی شخصیت علمی آن - به تعبیر امام خمینی (ره) - متفکر و فیلسوف و فقیه عالی مقام را نشان می‌دهد.

قهرآئین کتاب در ادامه مباحث آن استاد شهید درباره

حقوق زن است و یا کتابهای نظام حقوق زن در اسلام، مسئله حجاب، پاسخهای استاد به نقدهایی بر کتاب مسئله حجاب و اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب در یک خانواده از کتب استاد قرار می‌گیرد.

تنظیم و ویرایش علمی این اثر توسط آقای دکتر علی مطهری، عضو هیئت علمی گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران، انجام شده است.

امید است این اثر نیز همچون سایر آثار آن عالم ربانی و مجاهد مخلص در آشنایی بیشتر ملت حقیقت جوی ایران و جامعه بزرگ اسلامی خصوصاً نسل جوان با معارف اسلامی و منطق قوی و مبنی اسلام در مسائل مربوط به حقوق زن مفید و مؤثر واقع شود.

از خدای متعال توفیق بیشتر در نشر آثار آن متفکر شهید و حاصل عمر و پاره تن امام خمینی (ره) را مستلت می‌کنیم.

۱۳۹۱ مرداد

برابر با ۱۴۳۳ حدادی اثانی

میرزا ناصر ناصری